

Predikan

Fastlagssöndagen 20110306, Mariakyrkan, årg. 3

Psalmer: 135:- 679:- 358:- 86:-

Läsningar: Höga v 8:6-7; 2 Kor 5:14-21; Mark 10:32-45

Axel Fors

Just nu spelas popgruppen the Arks senaste låt ganska mycket i radio. Lagom till fastlagssöndagen får vi höra sångaren Ola Salo proklamera sitt *eget* evangelium:

”I heard the call, but I won't follow
'cause now I'm breaking up with God.
I've had it with shame, I've had it with sorrow.
Now I'm breaking up with God and the devil too.
Now I wanna dance the night away.
Find my own heaven alive.”

Alltså:

Jag hörde kallelsen, men jag kommer inte att följa efter, för nu gör jag slut med Gud.
Jag är trött på skam. Jag är trött på sorger.
Nu gör jag slut med Gud och djävulen också.
Nu vill jag dansa hela natten lång och hitta mitt eget himmelrike medan jag lever här.

Och lite längre fram i sången blir det än tydligare att den handlar om en uppgörelse med den kristna tron, när Salo sjunger om hur han ser att den lömska, förtryckande makt, som plågar honom så, har formen av ett *kors* . Något han därför tänker lämna bakom sig för gott.

På många sätt tror jag att Ola Salo, och andra som har samma synsätt på den kristna tron, gör det alldeles för lätt för sig, när de säger att livet blir mycket *enklare* utan den kristna tron och dess inbjudan till tro och efterföljelse. Sångens text ger faktiskt upphov till fler frågor än lösningar. Så här på Fastlagssöndagen, med sitt tema *kärlekens väg* , och vi hör hur Jesus börjar vandrigen upp mot Jerusalem och det kors som blir rest åt honom där, kan det vara läge att ta upp alla de frågor som sången faktiskt aktualiserar nämligen:

Kan du verkligen vara neutral i förhållande till Gud och till Djävulen?
Kan du verkligen bli av med skam och sorger bara genom att göra dig av med Jesus?
Kan du verkligen hitta din *egen* himmel här och nu?

Jag tror att det är viktigt för alla kristna att fundera över de här frågorna, för att se vad det egentligen tjänar till att Jesus tar med oss, och alla sina andra lärjungar, med på vandrigen upp mot Jerusalem, mot korset, döden och uppståndelsen.

I. Kan du verkligen vara neutral i förhållande till Gud och till Djävulen?

Ola Salos, och många andras, kritik mot den kristna tron gäller bl.a. att den målar världen svart eller vit. Att något är rätt och gott och att allt annat är fel och ont. Kritiken tycks gälla att det inte finns något svenskt lagom i hur den kristna tron ser på världen. Varför måste allt

vara rätt eller fel? Varför kan livet inte bara få vara lagom och lite mittemellan, varken bättre eller sämre än nåt annat? Då hade vi ju sluppit bry oss så mycket och bara fått leva i fred, utan problem, och göra vad vi vill. Budskapet är väldigt likt den reklamkampanj humanisterna körde härom året: ”Gud finns nog inte. Njut av livet!” Visst låter det rätt bra? Ur det perspektivet låter den kristna tron rätt jobbig, som inte låter oss vara ifred, utan hela tiden tvingar oss ta ställning.

Men är det verkligen den kristna tron som målar världen svart eller vitt? Är det inte snarare så att Jesus kommer för att ta tag i den verklighet vi *redan* lever i? Kan det då vara det bästa i livet vara att låtsas som ingenting? Har vi inte alla någon gång haft känslan av att hur vi än väljer blir det fel? Har vi inte alla någon gång märkt att vi människor kan utföra så mycket onda saker mot varandra och haft svårt att få det att gå ihop med att *alla* är skapade till Guds avbild?

Visst verkar mycket i livet ibland smälta ihop till en enda stor gråzon där det blir omöjligt att reda ut vad som är svart eller vitt. Men inte blir jag väl lugnare av det? Utan riktning blir livet svårt att hantera. Människor har i alla tider sökt upp Jesus för att de lider av att hela världen tycks vara en lagom, mittemellanaktig gråzon, *utan* svart eller vitt, där det är *ännu* svårare att hantera de motgångar vi möter och som varken ger oss redskap för att hantera det liv vi lever eller den död vi vet drabbar oss. Går det att vara neutral, låtsas som ingenting och njuta då? Och njuta förresten. Kan vi verkligen blunda för att det egentligen bara är *vi*, i rika länder, som kan unna oss lyxen av att njuta, utan att bry oss om någon annan?

I evangeliet möter vi Jesus som tar med sig lärjungarna och de andra upp mot Jerusalem. Vi hör hur de var fyllda av bävan och att de var rädda. Det undrade säkert om det kunde vara rätt att gå upp till Jerusalem, det farligaste av alla ställen. De visste att hans fiender väntade på rätt tillfälle att ta honom till fånga. Borde inte Jesus hålla sig borta och vara lite *lagom* och inte så förbaskat extrem? Var han verkligen tvungen att ställa allt på sin spets och göra allt så svart eller vitt? Han kunde väl *njuta* lite av livet som omtyckt profet bland vanligt folk? Men samtidigt längtar de efter något annat än en gullig profet som kutar runt i landet, gör lite roliga under och botar folk. De längtar efter ett mål och en mening i livet, mitt i vardagens bekymmer. Därför följer de honom ändå. Jesus märker deras rädsla. Därför samlar han de tolv och förklarar, precis som han vill förklara för oss.

I förhållande till det mänskliga livet, som tycks innehålla både gott och ont, går det inte att vara neutral. Att *inte* ta ställning är ofta att *ta* ställning *för* det som med världens ögon tycks störst och starkast, och ge den med störst käft, flest vapen och störst muskler rätt. Står man *inte* upp för den svage och förtryckte tar man ställning mot henne, vare sig man vill det eller inte. Den som väljer att titta åt andra hållet när något otäckt sker i vår närhet, för att inte riskera att bli inblandad, tar ställning för förövaren, vare sig man vill det eller inte. På samma sätt är det lätt att säga att man inte behöver ta ställning i frågan om Guds existens. Gör man inte det tar man faktiskt ställning för att Gud *inte* finns vilket ju får den konsekvensen att alla människor inte heller kan vara Guds avbilder. Och om vi *inte* är Guds avbilder, vad är det då

egentligen som säger att alla människor är lika mycket värda? Den principen blir då väldigt godtycklig. Eller hur?

Jesus säger själv i Lukasevangeliet: *Den som inte är med mig är mot mig...* Det säger han inte för att fördöma någon, utan för att få oss att se hur verkligheten fungerar, så att vi inte ska lura oss själva att tro att vi kan vara neutrala i förhållande till livet och döden, till Gud och Djävulen. Jesus är *inte* neutral, eftersom vår värld, och de liv vi lever, *aldrig* har varit neutrala. Därför går han kärlekens väg för att besegra den död som kommer att förgöra oss redan här och nu, om likgiltighetens gråzon får råda.

II. Kan du verkligen bli av med skam och sorger bara genom att göra dig av med Jesus?

På senare tid har det blivit väldigt populärt att ondgöra sig över att kyrkan pratar om skuld och skam och trycker ner människor i skorna. Höga, arga röster har hörts mot detta, också inifrån kyrkan. Och Ola Salo sjunger om att den kristna tron kristna tron inte har någon kärlek till den som inte är rätt enligt normen. "...no love, no love for the one who ain't right." Och vi får nog allt ta åt oss av en del av kritiken. Att det kristna evangeliet uppfattas så här kan inte *bara* skyllas på att alla andra är dumma i huvudet. Allt för ofta har vi kristna snarare påtalat andras fel, än talat om försoning på ett vettigt sätt, och om vad den betyder för oss *själva*, för att på så vis ge andra en längtan efter densamma.

Men är lösningen på vårt problem med skam och sorger att göra oss av med Jesus, bli likgiltiga och låtsas som om skulden, skammen och sorgen vi *trots allt* bär på inte finns, att det jag känner inte är verkligt? Det är åtminstone *inte* min erfarenhet. Den säger mig tvärtom att likgiltighet inför skuld, skam och sorg bara leder till mer skuld, skam och sorg, men en skuld, skam och en sorg som blir *farligare*, eftersom den göms undan och slutligen åter upp mig inifrån, utan att jag riktigt vet vad som håller på att hända. Min erfarenhet säger mig att taktiken att låtsas som att skulden, skammen och sorgen inte finns, och stoppa huvudet i sanden, är både deprimerande och rent dödlig. Då är nog ändå Jesu taktik bättre, även om den innefattar så "hemska" saker som förlåtelse och försoning, för den tar våra upplevelser av livets baksidor på *allvar*. Jesus använder sig av ett mer *moget, modigt* och *effektivt* sätt för att ta itu med skammen och sorgen. Han ser den i vitögat och går kärlekens väg mot korset. Han dör av kärlek till oss. Han ger oss försoningens möjlighet. Det är klart att det är svårt och obehagligt. Det är klart att det är jobbigt att förlåta, be om förlåtelse och försonas. Men det är det enda sättet som tar bort vår skuld, skam och sorg *på riktigt* och ger oss ett *verkligt* liv att leva. Jesus offerar sitt liv för att ge det till oss. På så vis behöver vi bara offra vår stolthet, för att ta emot det livet.

Tvårt emot vad Ola Salo sjunger så ställer Jesus oss *inte* till svars för våra överträdelse. Han pekar inte ut oss. Istället ger han oss sin oändliga kärlek. Istället söker han upp just *oss*, som *inte* lever efter normen, precis som han gör i evangeliernas berättelser om honom.

Jag vill också sjunga om att jag är trött på skam och sorg. Just *därför* går jag till Jesus.

III. Kan du verkligen skapa din egen himmel här och nu?

Att leva utan Gud. Att leva strunta i sorg och skam. Att, till synes sorglöst, dansa hela natten, njuta, och på så sätt hitta sin eget himmelrike här och nu. Är det möjligt? Kanske. Men i så fall handlar det enbart om att leva sitt liv för sin egen skull. I så fall handlar det om en väldigt egoistisk och begränsad himmel, utan tankar på någon annan. Är döden vår begränsning, då *måste* jag hitta en himmel själv, och på så vis förskjuts fokus i en gudlös värld *från* medmänniskan *till* mig själv.

I motsats till detta ställs den kristna trons gudomliga himmelrike. Aposteln Paulus skriver: [Jesus] *har dött för alla, för att de som lever inte mer skall leva för sin egen skull utan för honom som dog och uppväcktes för dem.*

Ett sant himmelrike här och nu kan vi hitta när vi ser att döden inte är vår begränsning. Och då handlar det om ett himmelrike som inte bara är till för oss själva. När vi ser hur Jesus vill verka i våra liv här och nu, med liv, upprättelse och försoning, och ställa oss i försoningens tjänst, då har vi råd att offra oss själva för andras skull. Då blir förutsättningen för att hitta himlen här på jorden en helt annan än den Ola Salo ger uttryck för. *Jesus* säger:

Men så är det inte hos er. Den som vill vara stor bland er skall vara de andras tjänare, och den som vill vara den förste bland er skall vara allas slav. Människosonen har inte kommit för att bli tjänad utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många.

Den som verkligen vill hitta himmelriket här och nu, ska inte lägga fokus på att hitta det *själv*, för *egen* räkning, genom att sticka huvudet i sanden och dansa hela natten i en livslögn. Den som *verkligen* vill hitta himmelriket redan här och nu behöver inte vara rädd för motgångar, prövningar och offer, för *i* allt det går den Jesus som offerar *allt* för oss, så att vi också kan leva för varandra, och *tillsammans* gestalta himmelriket, också på jorden, i Jesu efterföljd.

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande. Såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.